

INLEIDING

Vier jaar geleden startte het Steunpunt met een overleggroep over energie, waaraan zowel sociale als ecologische organisaties deelnemen. Zij wezen tijdens de discussies op het feit dat er zich ook betreffende water problemen stellen. Dit was voor het Steunpunt de aanleiding om begin 2009 ook een overleggroep rond water te organiseren. De samenstelling van deze twee overleggroepen is quasi dezelfde. Enkel een opbouwwerkorganisatie die een werking opstartte rond water in Vlaanderen en enkele organisaties die vanuit een ecologische en Noord-Zuid-engagement werken zijn er bijgekomen.

We kozen ervoor zowel water als energie in éénzelfde hoofdstuk in dit Verslag te behandelen. De samenstelling van beide overleggroepen is bijna dezelfde en bovendien zijn er bijzonder veel parallellen tussen beide thema's.

Voor elektriciteit en gas is een geliberaliseerde markt een realiteit. Voor water is dit niet het geval, maar bij heel wat actoren leeft de vrees dat een liberalisering en privatisering er ook wordt doorgevoerd.

Voor zowel energie als water en sanitatie (met dit laatste worden adequate sanitaire voorzieningen bedoeld) hechten de deelnemers van het overleg veel belang aan een recht dat zich ook effectief op het terrein realiseert.

In de concrete dienstverlening spelen de energie- en waterbedrijven natuurlijk een heel belangrijke rol. Dat was voor de leden van de overleggroep trouwens ook de aanleiding om aan het Steunpunt te vragen een bevraging uit te voeren bij de watermaatschappijen. De bevraging werd gerealiseerd in de drie gewesten, in het Vlaamse Gewest gebeurde dit in samenwerking met de Vlaamse Milieu-maatschappij. De resultaten van deze bevraging zijn verwerkt in de tekst. De overleggroep boog zich vervolgens over de vraag op welke manier de dienstverlening moet worden vormgegeven en gereguleerd, met respect voor de positie van de klant, en in het bijzonder die van de klanten in een situatie van armoede of bestaansonzekerheid.

Bij de bespreking van de prijspolitiek heeft de overleggroep geprobeerd rekening te houden met sociale, solidaire en ecologische criteria. Daarbij ging ook veel aandacht uit naar de eisen die aan de installatie (in huis) moeten worden gesteld.

Vanuit de vaststelling dat er afsluitingen van energie en water gebeuren, hebben de leden van de overleggroep zich ook gebogen over de vraag wat kan gebeuren als een gezin zijn energie- en waterfacturen niet meer kan betalen.

Besparing van energie en water heeft niet alleen een ecologische waarde maar ook consequenties op de factuur. Paradoxaal genoeg leven de gezinnen met een laag inkomen juist in woningen met een slechte isolatie en huishoudtoestellen met een hoog energieverbruik, en zonder een waterbesparende installatie en gebruik van hemelwater. Tegelijk bereiken de bestaande ondersteuningsmaatregelen heel moeilijk deze groepen. Het is voor de overleggroep dan ook een prioriteit om een belangrijke energie- en waterbesparing te realiseren bij lage-inkomensgroepen.

Uiteraard zijn er ook heel wat verschillen tussen de energie- en watersector inzake het gevoerde beleid en sociale maatregelen. Deze verschillen tussen sectoren – samen met deze tussen de gewesten onderling - maken de vergelijking dan weer bijzonder interessant.